

Christian De Coninck

Het Duivelsdozijn

Houtekiet

Antwerpen / Utrecht

© Christian De Coninck / Uitgeverij Houtekiet 2011
Houtekiet, Katwilgweg 2, B-2050 Antwerpen
info@houtekiet.be
www.houtekiet.be

Omslag Wil Immink
Foto omslag © Getty Images / Peter Hince
Foto auteur © Brouwers
Zetwerk Intertext, Antwerpen

Eerste druk maart 2011
Tweede druk juli 2011
Derde druk september 2015
Vierde druk mei 2016

ISBN 978 90 8924 156 6
D 2011 4765 19
NUR 330

Niets uit deze uitgave mag worden vereenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission of the publisher.

Opgedragen aan
inspecteur-motorrijder Günther Segers
van de politie Brussel Hoofdstad Elsene
die op 12 juni 2010 tijdens een
achtervolging om het leven kwam.
Je plaats in het commissariaat
blijft voor eeuwig leeg.
We zullen je missen, maat.

Met dank aan Pierre, Ine, Greet, Jan, Guido, Freddy
en last but not least ons moeder voor hun blijvende steun,
opbouwende kritiek en opmerkingen. Thanks guys.

De Oosterschelde, enkele weken geleden

Het was al enkele dagen mooi duikweer en de Oosterschelde lag er rustig bij. De clubleden van de *Happy Divers* hadden de hele winter uitgekeken naar de eerste uitstap op de Oosterschelde. Hun voorzitter en duikinstructeur De Groot had de speciale weerberichten bestudeerd en die dag uitgekozen. De stroming was redelijk, het zicht uitstekend en de wind schommelde rond 2 beaufort. Uitstekend duikweer.

De boot lag voor anker in het midden van de stroom. Hij bewoog amper. Michiel De Groot bekeek de planning. Er waren nog twee duikers beneden. Vander Poorten en Moens. De duikinstructeur legde het klembord op de plooitafel en daalde af naar de duikkamer. Hij controleerde de flessen die een van de matrozen aan het vullen was. De duikfles was voor de duiker wat de parachute voor de valschermspringer was. Als je op tientallen meters onder het wateroppervlak zat, was de zuurstoftank je enige levenslijn. Het minste defect kon de duiker zijn leven kosten.

De Groot zag daar altijd nauwgezet op toe. Sommige leden van de duikersclub lachten met zijn maniakaal gedrag, maar hij wist wel beter. Hij controleerde elke fles, elke ontspanner en elk mondstuk. Er mocht geen enkele duiker het water in, voor hij de duikplaats grondig had gecheckt. Pas als De Groot weer boven was en hij de anderen grondig had gebriefd, mochten ze het water in. Sinds zijn aantreden als voorzitter, was er nog geen enkel ongeluk gebeurd. Dat wou hij zo houden.

De Groot klopte op een fles, die begon te schommelen. Toen bekeek hij de drukmeter. Die gaf een volle fles aan. Da's vreemd, dacht De Groot, die klinkt leeg. Hij nam de fles op en schudde zijn hoofd. Hij nam een andere manometer en controleerde de druk. Op de meter was duidelijk te zien dat de fles maar voor een kwart gevuld was.

'Steven!', brulde hij.

De matroos keek verschrikt op.

'Die fles is bijna leeg.'

De man krabde in zijn haar en kwam op De Groot af.

'De drukmeter van de fles geeft aan dat ze vol is', protesteerde hij.

'Ja, maar blijkbaar is de drukmeter defect. Heb je ze manueel gecontroleerd?'

De man schudde zijn hoofd.

'Nog niet, ik vul ze en controleer ze daarna allemaal.'

'Je moet het onmiddellijk doen. Als de skipper je wegroept, weet je daarna niet meer welke flessen gecontroleerd zijn. Je speelt met het leven van mijn duikers.'

'Oké, oké', antwoordde de man.

De Groot haalde de fles met de defecte kraan uit de berging en plaatste ze bij de te herstellen flessen. Het gebeurde wel vaker dat een kraan het liet afweten. Als de kraan niet goed sloot, zou de drukfles traag maar zeker leeg lopen..

'Ik wil dat je alle flessen controleert en nu meteen. Doe het grondig, begrepen?'

'Ja, meneer', zuchtte de man.

De Groot schudde zijn hoofd. Hoe kon iemand toch zo nonchalant zijn, vroeg hij zich af. Hij liep de trap op naar het dek. Hij hoorde een gil en zag de jonge Coppieters weglopen. De andere duikers schaterden het uit. Coppieters wrong zich in allerlei bochten. Hij probeerde zijn duikerpak open te krij-

gen, maar slaagde er niet in. De Groot glimlachte. Hij kon al vermoeden wat er gebeurd was. Sven Coppieters was een duiker in opleiding en de anderen hadden hem wellicht willen ontgroenen. Dat kwam ook omdat de jongen een grote mond durfde opzetten. De Groot nam de leerling bij de arm en ritste het pak open. Iemand had een kleine krab in het duikerpak van Coppieters laten glijden. Het diertje zocht een vluchtweg en de scherpe pootjes klauwden in het vlees van zijn rug. De Groot trok de krab los en wierp ze in het water.

‘Bende idioten. Dat zet ik jullie allemaal betaald’, riep Coppieters terwijl hij over zijn gehavende rug probeerde te wrijven.

‘Sven, de volgende keer duik je met mij. Ik ben eens benieuwd of je dan nog zoveel praatjes zal hebben’, zei De Groot.

‘Ik vind misschien een paling voor in jouw pak. Dan zal je vrouw eindelijk tevreden zijn’, schimpte Coppieters.

‘En ik kan niet wachten om je luchtventiel af te sluiten op 20 meter diepte.’

Een duiker in het diepe water zonder lucht zetten was een vorm van training. Zo leerden de stagiaires reageren op een noodsituatie.

‘Dat is wel eng, Michiel.’

‘Zo leer je nog iets.’

Coppieters haalde zijn schouders op en gleed languit op het dek. De Groot glimlachte en keek op zijn horloge. De twee laatste duikers moesten elk moment boven komen. Dan zat zijn dag erop en kon hij ook een beetje relaxen. Hij nam de verrekijker en bekeek hun boei die enkele meters van de boot dreef. Alles was in orde.

De Groot ademde diep in en uit.

‘Michiel,’ riep Evi Haesaerts, een van de duikers, ‘geniet nu toch ook eens van het prachtige weer en onze trip. Je lijkt wel een Duracell-konijn.’

De andere duikers proestten het uit.

‘Evi heeft gelijk’, zei Coppieters. ‘Jij zorgt ervoor dat wij kunnen duiken, je doet één proefduik en één trainingsduik en voor de rest loop je op en neer.’

‘Dat is mijn taak, Sven’, antwoordde De Groot. ‘Als je ooit zelf instructeur wordt, zal je het begrijpen. Nu hoef je alleen maar te concentreren op het behalen van je brevet. Maak je geen zorgen. Ik heb een duikvakantie gepland op de Maledieven.’

Coppieters floot luid.

De boot schommelde rustig. Enkele duikers lagen op het dek en sliepen. Er was amper een geluid te horen. De Groot leunde tegen de reling en staarde naar het water. Hij droomde over zijn duiken in de Indische Oceaan, waar hij tussen de tropische vissen zwom. Een duikerpak was er zelfs niet nodig, want de temperatuur van het water was hoog genoeg.

De Groot rekte zich uit en bekeek zijn horloge. Nog enkele minuten en ze konden naar de haven varen, waar een uitgebreide maaltijd hen opwachtte.

‘Michiel!’, riep Coppieters plots. ‘Er is iets niet pluis.’

De Groot repte zich naar de andere kant van de boot. Daar lag Marcel Vander Poorten enkele meters verder in het water te drijven. Hij zwaaide wild met zijn armen, trok zijn mondstuk uit en rukte zijn duikbril af.

‘John. Ik vind John niet meer. Hij ligt nog beneden’, riep hij in paniek naar Michiel De Groot. De Groot riep naar de skipper om het anker te lichten en de boot in de richting van Vander Poorten te sturen, die op zijn beurt in hun richting zwom.

‘John! Het is John!’, riep Vander Poorten buiten adem. ‘Ik vind hem niet meer.’

De Groot voelde het bloed in zijn aderen bevrozen. Hij rilde, want dit was waar hij altijd voor gevreesd had: een vermiste duiker. Er is nog geen reden tot paniek, stelde hij zichzelf gerust. Het gebeurde wel meer dat een duiker zijn buddy verloor in het troebele water, maar dan moesten ze allebei onmiddellijk naar boven. De Groot nam zijn verrekijker en speurde het water af. Hij zag nergens de tweede duiker. Hij aarzelde niet meer en nam zijn walkietalkie.

‘Dit is de *Scheldereus* voor controle Vlissingen. We hebben een noodgeval. *Mayday! Mayday!*’

‘*Scheldereus*, dit is Vlissingen. Meld uw noodgeval’, klonk een nasale stem door de walkietalkie.

‘*Scheldereus* meldt een vermiste duiker.’

De Groot gaf hun positie op. De scheepvaartcontroleur herhaalde het bericht.

‘We verwittigen Koksijde-rescue en sturen duikers van de brandweer. Blijf op positie.’

In dit deel van de Oosterschelde deden de Nederlanders een beroep op de luchtmachtbasis van Koksijde voor hun reddingsoperaties. Hun eigen helikopters waren verder gestationeerd. Het zou nog een tijdje duren voor er hulp kwam opdagen, wist De Groot.

De instructeur ritste zijn duikerpak dicht, nam zijn duikflessen, controleerde zijn uitrusting en ging naar de reling. Hij liet zich in het water vallen en maakte een lijn aan de boot vast.

‘Hou ze in de gaten’, beval hij.

‘Ik ga mee’, besliste Vander Poorten.

‘Geen sprake van.’

Vander Poorten, die nog steeds in het water van de Oosterschelde dreef, controleerde zijn flessen. De Groot wist dat hij sowieso zou meeduiken.

‘Heb je nog genoeg lucht?’, vroeg hij hem.

Vander Poorten stak zijn duim op en dook samen met de instructeur in het duistere water van de Oosterschelde. Het thermische duikerpak hield hun lichaamstemperatuur op peil. Ze gingen naar beneden, zo'n 30 meter diep. Op die diepte viel er geen licht meer waar te nemen. Met hun sterke lampen zochten ze op de bodem naar hun vermiste collega. Er heerste een sterke stroming, waardoor het zand een ondoordringbaar stofferig gordijn opwierp. Na een kwartier zoeken, deed Vander Poorten teken naar de instructeur. Zijn luchtvoorraad was aan het slinken. Tegen alle regels in, gaf De Groot opdracht aan Vander Poorten om naar de oppervlakte te gaan. De duiker vroeg nogmaals om bevestiging. Het kon niet dat iemand alleen dook. En zeker niet in de Oosterschelde, waar de regels heel strikt waren. De instructeur joeg Vander Poorten naar boven, hij was tenslotte met een lijn aan de boot bevestigd. Hij zou blijven zoeken. De tijd drong, Vander Poorten en John Moens droegen dezelfde hoeveelheid lucht mee. De Groot liet zich meedrijven en ging steeds dieper. De dieptemeter wees 47 meter aan.

Vander Poorten liet zich ondertussen langzaam en trapsgewijs naar de oppervlakte stijgen. Hij kwam zo'n 200 meter van de boot boven. Toen hij aan boord klom, merkte hij de *Seaking* van de basis Koksijde op die naar de boot toe vloog. De *winner* van de helikopter hield een bord buiten met de radiofrequentie, zodat ze op de boot onmiddellijk wisten hoe ze contact konden leggen met de helikopter. De skipper vertelde dat de vermiste duiker geen zuurstof meer had en dat de instructeur nog beneden was. De skipper kreeg opdracht om van de plaats weg te varen. Hij gaf gas en de helikopter daalde tot net boven het wateroppervlak.

De boordcommandant van de *Seaking* overlegde met zijn duikers en bekeek de kaart met de stromingen. Hij had van de

loodsdiensten ook de juiste stroomsnelheden doorgekregen. Hij duidde een punt op de kaart aan: Schelpenhoek. Het punt dat hij berekend had, bleek zo'n kilometer van het oorspronkelijke duikpunt te liggen. De helikopter vloog erheen en twee duikers sprongen het water in.

Marcel Vander Poorten volgde aandachtig de reddingsoperatie. Hij was uitgeput door de lange duik en keek met de verrekijker naar de helikopter. Zelf konden ze er niet heen varen. Ze moesten op Michiel wachten. Op de oever stond een MUG-ploeg klaar. De plaatselijke politie was ook al ter plaatse, zag hij.

Intussen bleef De Groot met de moed der wanhoop zoeken. Centimeter na centimeter zocht hij de bodem af. Hij bekeek de drukmeter op zijn fles en wist dat hij nu naar boven moest. Hij moest op elke trapdiepte even blijven hangen en als hij nu niet naar boven ging, had hij onvoldoende zuurstof. Hij vloekte en liet de lichtstraal nog eenmaal over de bodem glijden. Toen strekte hij zijn benen en begon te stijgen.

Toen Michiel De Groot boven kwam, schudde hij moedeloos het hoofd. De boot voer naar hem toe. Hij klom aan boord en liet koers zetten naar de plaats waar de duikers van de Seaking in het water waren gesprongen.

Hij nam contact op met de helikopter en vroeg of ze iets hadden gezien met hun thermische camera. De boordcommandant antwoordde ontkennend. De Groot keek voortdurend op zijn duikhorloge. Hij wist dat het een verloren zaak was. Moens had nu al bijna 7 minuten geen zuurstof meer. Dat was fataal. Hun enige hoop was dat hij heel ver was afgedreven en dat hij ergens aan wal was geraakt. In dat geval zou hij zo snel mogelijk een telefoon zoeken en de skipper verwittigen. Vóór het gsm-tijdperk was dat een moeilijker klus. Nu had iedereen

er wel eentje op zak. De twee duikers kwamen naar boven. Hun opdracht was mislukt. Zij wisten ook wel dat Moens het daar beneden niet had overleefd. De boot nam de twee militaire duikers aan boord.

‘Wat een smerboel daar beneden. Je ziet er geen centimeter voor je ogen. Zelfs onze lampen gingen er niet doorheen’, zei een van de redders.

Nu alle duikers uit het water waren, hernam de helikopter zijn zoekopdracht. Als er een warmtespot op de camera verscheen, kon dat niet anders dan Moens zijn. Ze moesten heel snel handelen. De temperatuur van het water koelde het lichaam snel af en dan was de thermische camera van geen nut meer. Alle ogen waren op die machine gericht, die sierlijk als een waterjuffer over het oppervlak van de Oosterschelde dansde. Het zou een mooi schouwspel geweest zijn, als dit majestueus vertoon een vreugdedans was geweest.

De radio begon te kraken. De navigator meldde dat ze de duiker hadden gelokaliseerd.

‘Hij ligt vijftig meter diep en drijft af’, zei de militaire duiker. ‘Ik laat een ander team aanrukken om hem te halen. Wij zijn al naar 48 meter gedoken en een tweede duik naar die diepte is uitgesloten.’

Een duik naar vijftig meter was een hele klus. De Groot wist dat de militairen niet meer zouden duiken en dat ze op het andere team zouden moeten wachten.

Het lichaam moest zich herstellen van de ondergane waterdruk, zij konden binnen de vierentwintig uur geen tweede duik meer uitvoeren, zonder risico op nog meer ongevallen.

Maar De Groot was vastbesloten: hij zou John zelf halen. De duikinstructor had nog nooit een duiker verloren. De kans dat Moens nog leefde, was onbestaande, maar De Groot wilde het niet opgeven. Hij ritste zijn pak dicht en gaf de skipper in-

structies om naar de plaats te varen waar de helikopter boven hing. Hij berekende hoe snel John aan het afdrijven was. De militaire duiker had het gemerkt.

‘U gaat toch niet weer duiken? Dat is levensgevaarlijk.’

‘Als het een van uw mannen was, zou u ook gaan, toch?’ sneerde De Groot.

De man keek Michiel aan. Hij had een gevoelige snaar geraakt.

‘Oké’, riep hij hem toe. ‘Ik ga mee.’

De Groot en de militaire duiker namen nieuwe flessen en gespten ze om. Ze controleerden hun uitrusting. De Groot keek de man aan en die knikte.

Ze lieten zich in het water vallen en doken naar de plaats waar Moens moest zijn tegen de tijd dat ze beneden waren.

Op deze diepte was het nog moeilijker werken. De twee duikers oriënteerden zich en zochten de bodem af. Plots voelde De Groot een hand op zijn schouder. Hij keek op en zag de andere duiker op enkele centimeters van hem. Hij had Moens stevig vast. De Groot trok zijn reservemondstuk open en duwde het in de mond van Moens. Ondertussen gingen ze langzaam naar boven.

Eenmaal aan de oppervlakte voelde Michiel aan de halsslagader van Moens. Hij voelde niets. Hij begon zo goed mogelijk op de borstkast te drukken, terwijl de militaire duiker ervoor zorgde dat Moens bleef drijven. Beide mannen wisten dat deze reanimatiepogingen nutteloos waren, maar De Groot wilde niet opgeven. Als er een kleine kans was om de drenkeling te redden, zou hij ze benutten.

De boot was binnen de kortste keren op hun hoogte. Het slachtoffer werd aan boord gehesen en de reanimatie werd voortgezet. Ze trokken de zodiac, die aan een touw aan de boeg van de boot was vastgemaakt, dichterbij en legden Moens erin. De Groot en de twee militaire duikers voeren naar de oever.